

LINGO

języki nieobce

REPETYTORIUM

ANGIELSKI

Phrasal verbs

Słownik z ćwiczeniami

- Wszystkie najważniejsze *phrasal verbs* z objaśnieniami i kontekstem
- Przykładowe zdania i zwroty z życia wzięte
- Ćwiczenia w układzie tematycznym z kluczem

Dorota Koziarska, Alisa Mitchel Masiejczyk

Repetytorium

ANGIELSKI. Phrasal Verbs

**Konsultacja metodyczna:
dr Grzegorz Śpiewak**

Słownik alfabetyczny *phrasal verbs*: **Dorota Koziarska**

Ćwiczenia tematyczne: **Alisa Mitchel Masiejczyk**

Projekt okładki serii: **Marcin Rojek, 2-arts.com**

Projekt makiety i opracowanie graficzne: **Studio 27, studio27@qdnet.pl**

Zdjęcie na okładce: **Mariusz Jachimczuk**

Redakcja słownika: **Marta Kosińska**

ISBN-10: 83-60287-06-6

ISBN-13: 978-83-60287-06-4

LINGO
języki niemieckie

© Copyright by Wydawnictwo Lingo sp. j., Warszawa 2006

© Copyright for the Phrasal verbs dictionary by Edgard, Warszawa 2005
www.edgard.com.pl

www.WydawnictwoLingo.pl

Skład i łamanie: **Studio 27**

Druk i oprawa: **Opolgraf**

Spis treści

Wstęp 4

Słownik alfabetyczny phrasal verbs 7

z tłumaczeniami, objaśnieniami
i przykładami użycia

Ćwiczenia 69

1. **Education and Learning** 71
2. **Relationships and Family** 75
3. **Food and Dining** 79
4. **Life at Work** 81
5. **Economy and Business** 85
6. **Politics and Government** 89
7. **Crime and Punishment** 92
8. **Communication** 95
9. **Health and Beauty** 98
10. **Shopping** 102
11. **Transport and Movement** 106
12. **Feelings and Preferences** 109

Phrasal Verbs – nie tylko dla orłów

Anglicy to naród ekscentryków. Tak przynajmniej podpowiada nam stereotyp kulturowy, podsuwając dziesiątki anegdot na temat rzekomo niezrozumiałych dla nikogo poza Wyspiarzami angielskich dowcipów, budzących zdziwienie, jeśli nie przestrasch specjalistów kuchni brytyjskiej, niedogranych mieszkań, osobnych kranów z ciepłą i zimną wodą, odległości mierzonych uporczywie w calach, jardach i milach, o ruchu lewostronnym nie wspominając. Jakby tego było nie dość, Anglicy „wynaleźli” i na cały świat „wyeksportowali” jeden z najbardziej zaskakujących systemów językowych, na pierwszy rzut oka całkiem przyjazny, lecz kryjący w sobie istną studnię zaskakujących zjawisk, od wymowy począwszy, a na strukturach gramatycznych skończywszy. Do tych ostatnich należą między innymi obrosłe legendą przedimki, system czasów gramatycznych, mowa zależna, i wreszcie bohater tej książki: **phrasal verbs**.

Już sama nazwa „**phrasal verbs**” jest konfundująca, tym bardziej że jak dotąd nie znaleziono dobrze brzmiącego i ogólnie przyjętego polskiego odpowiednika. Najbliższe wydaje się określenie „czasowniki złożone”, lecz nie w pełni oddaje ono fakt, że tak naprawdę chodzi o grupę zwykłych, znanych każdemu uczącemu się czasowników, takich jak **take, give, let, stand, write**, uzupełnionych o równie niewinnie wyglądające małe słówka, takie jak **up, off, in, out**, czy **at**. W czym więc problem?

Zanim to wyjaśnimy, warto na chwilę zatrzymać się nad naszym własnym językiem. Jak wie każdy, kto próbował uczyć obcokrajowca, polskie czasowniki kryją niejedną niespodziankę. Porównajmy na początek **chodzić, przechodzić, odchodzić i wychodzić**. Jaką rolę pełnią te małe cząstki (nazywane „przedrostkami”)? Otóż uzupełniają one podstawowe znaczenie czasownika **chodzić**, dodając informację o kierunku ruchu. Ich znaczenie pozostaje jasne i niezmiennie, także w połączeniu z innymi czasownikami, np. **jechać, przejechać, wyjechać, odjechać**. Wróćmy jednak to czasownika **chodzić** i porównajmy jego znaczenie z **podchodzić**: przyrostek **pod-** może dodawać informację o kierunku ruchu, ale – co ciekawe – może także zmieniać znaczenie całego czasownika: **podchodzić kogoś** to tyle, co oszukać lub (raczej niemile) zaskoczyć. Tej zmiany znaczenia nie da się całkowicie przewidzieć na podstawie znaczenia elementów składowych, czyli **pod-** oraz **chodzić**. Co gorsza, **pod-** w połączeniu z innym czasownikiem może powodować zupełnie inne przesunięcia znaczeniowe. Porównajmy: nosić – **pod**nosić, wozić – **pod**wozić, puszczać – **pod**puszczać. Marna to wprawdzie pociecha dla Polaka zmagającego się z angielskim słownictwem, ale warto uświadomić sobie, że dla cudzoziemców polszczyzna też potrafi być ekscentryczna...

Nasza mała wycieczka w krainę polskiego słowotwórstwa pozwala uchwycić istotę zjawiska angielskich „czasowników złożonych”. Podobnie jak polskie czasowniki z przedrostkami, stanowią one przebogaty (a zatem - z punktu widzenia uczącego się - niestychanie skomplikowany) zbiór wielu tysięcy kombinacji, których fundamentalną cechą wspólną jest nieprzewidywalność znaczeniowa! Niektóre połączenia są podobne w skutkach do **chodzić – przechodzić – wychodzić**: nie powodują istotnego przesunięcia znaczenia, a jedynie jego uzupełnienie, na przykład **sit – sit down** (siedzieć – usiąść), **stand – stand up** (stać – wstać), **eat – eat out** (jeść – jeść na mieście), **look – look over** (patrzeć – rzucić na coś okiem), **put – put on** (kłaść – założyć, nałożyć), **throw – throw away** (rzucać – wyrzucać) itp. Zła wiadomość jest taka, że ogromna większość zachowuje się niestety ekscentrycznie, przypominając nieprzewi-

dywalne znaczeniowo kombinacje z przedrostkiem **pod-**. Spójrzmy na kilka przykładów: **go – go off** (iść – wybuchnąć **lub** zepsuć się, gdy mowa o żywności), **bring – bring up** (przynieść – wychowywać), **do – do without** (robić – obejść się bez czegoś), **let – let down** (pozwolić – sprawić komuś zawód), **look – look after** (patrzeć – opiekować się), **make – make out** (robić – zrozumieć), **put – put out** (położyć – ugasić), **see – see to** (widzieć – zająć się czymś), itd. Próby odnalezienia w tym jakiejś logiki przez uczącego się języka kończą się rzecz jasna niepowodzeniem, mamy bowiem tu do czynienia z czymś w rodzaju małych idiomów. Jedyne praktyczne sposoby na nie to nauka na pamięć, wsparta o ile to możliwe sensownymi ćwiczeniami utrwalającymi. W tym właśnie ma pomóc niniejsza książka. Autorzy dokonali wyboru kilkuset najpopularniejszych i najbardziej przydatnych **phrasal verbs**, wraz z tłumaczeniem ich znaczenia na język polski, informacją o stopniu formalności, oraz przykładowymi zdaniami ilustrującymi omawiane znaczenie.

Korzystając z tego kompendium, warto zwrócić szczególną uwagę na te spośród czasowników, które wykazują opisane wyżej nieprzewidywalne, „ekscentryczne” zachowanie. Jak łatwo zauważyć, w bardzo wielu wypadkach czasownik złożony ma więcej niż jedno znaczenie, z reguły bardzo odległe od znaczenia czasownika bazowego. Przykładem mogą być czasowniki **break into** (zacząć coś nagle robić, ale także wybuchnąć np. łzami), **call for** (wymagać czegoś, ale także apelować o coś), **give up** (poddać się, ale także rzucić np. palenie), **sort out** (rozwiązać np. problem, zrobić z czymś porządek, a także zorganizować coś), itd.

Bardzo często ten sam czasownik bazowy łączy się z kilkoma słowami uzupełniającymi, tworząc zupełnie różne znaczenia, np. **look over** (rzucić na coś okiem), **look after** (zaopiekować się), **look for** (szukać), **look back** (spojrzeć wstecz). Do rekordzistów w tym względzie należą – oprócz **look** – czasowniki **be, take, make, get, give**.

Najczęściej czasownik złożony składa się z jednego czasownika bazowego i jednego słowa uzupełniającego. Zdarzają się jednak (liczne!) wyjątki, jak choćby: **look down on, live up to, grow apart from, go out with, czy go down with**. Cóż, nawet ekscentryczni Anglicy mawiają, że nie ma królewskiej drogi do wiedzy – pozostaje rzetelna, systematyczna praca.

Bardzo istotny z punktu widzenia skuteczności nauki jest bank ćwiczeń utrwalających w drugiej części książki. Dla ułatwienia i lepszej organizacji powtórek, ćwiczenia zostały ułożone w 12 bloków tematycznych, takich jak **Education and learning, Life at work, czy Communication**. Ćwiczenia polegają w większości na dopasowaniu odpowiedniego znaczenia, dobraniu właściwego czasownika bazowego lub słowa uzupełniającego, uzupełnieniu luk w tekście lub zdaniu. Oznacza to, że w każdym wypadku istnieje jedna, poprawna odpowiedź, podana w kluczu na końcu każdego rozdziału.

Entuzjaści mogą we własnym zakresie prześledzić sposób funkcjonowania najważniejszych czasowników (**be, take, give, go, get, put, turn, make, do, bring, come, break, fall, fill, keep, look, see, show, work, write**) oraz, co równie ciekawe, potencjału słówek **in, out, away, up, into, out, away, on, at, to, off, around, abort, by, from, over**.

Powodzenia zatem!

dr **Grzegorz Śpiewak**
konsultant książki

split up

draw on

end up

fall for

be up

link up

feel like

keep away

go off

occur to

pull over

hand over

move in

lay off

settle down

pay back

get across

take after

write off

make it up to

stand someone up

while away

work out

refer to

Phrasal Verbs

see to

hang out

shut down

turn down

switch off

wake up

put out

use up

A

account for

– **wyjaśnić, wytłumaczyć; zdać sprawę z; tłumaczyć istnienie czegoś**

Has he accounted for his absence at yesterday's meeting?

Czy wyjaśnił powody swojej nieobecności na wczorajszym spotkaniu?

Her son couldn't account for how he got the money for his new clothes.

Jej syn nie potrafił wyjaśnić, jak zdobył pieniądze na swoje nowe ubrania.

I have to account for every move I make to my supervisor.

Muszę zdawać relację mojemu przełożonemu z każdego ruchu, jaki wykonuję.

Does any theory account satisfactorily for the existence of black holes?

Czy jakaś teoria wyjaśnia satysfakcjonująco istnienie czarnych dziur?

act on

– **postąpić zgodnie z / według; kierować się**

I decided to **act on** my lawyer's advice.

Zdecydowałem się postąpić za radą mojego adwokata.

The situation is too serious to **act on** impulse.

Sytuacja jest zbyt poważna, żeby działać pod wpływem impulsu.

act up (device)

– **nie działać prawidłowo**

The fax machine is **acting up** again!

Fax znowu nie działa prawidłowo!

act up (person)

– **źle się zachowywać**

Stop **acting up** Billy or we're not going to the cinema!

Przestań źle się zachowywać Billy, albo nie pójdziemy do kina!

add up (sense)

– **mieć sens**

Why would he want to sell this beautiful house for such a low price? It doesn't **add up**.

Dlaczego chciałby sprzedać taki piękny dom za tak niską cenę? To nie ma sensu.

answer back

– **odpowiedzieć (np. na zarzuty)**

You will be given the opportunity to **answer back** later.

Później będziesz miał możliwość odpowiedzieć.

answer back / talk back

– odciąć się / odgryźć się

I was going to **answer back** but decided it wasn't a good idea.

Miałem zamiar się odgryźć, ale zdecydowałem, że to nie byłby dobry pomysł.

She is a rude kid who **talks back** to teachers and causes a lot of problems.

Ona jest niegrzecznym dzieckiem, które źle odnosi się do nauczycieli i stwarza dużo problemów.

ask after

– pytać (o kogoś)

I don't understand why you dislike him so much. He **asks after** you every time I see him.

Nie rozumiem, dlaczego tak go nie lubisz. On zawsze pyta o ciebie, gdy go spotykam.

ask sb out

– zaprosić kogoś (na randkę)

Jack is too shy to **ask Jane out**.

Jack jest zbyt nieśmiały, żeby zaprosić Jane na randkę.

attend to

– załatwić; zająć się

Sorry, I have to dash, I have some business to **attend to**.

Przepraszam, muszę lecieć, mam coś do załatwienia.

Can't talk now, I've got a customer to **attend to**.

Nie mogę teraz rozmawiać, mam klienta, którym trzeba się zająć.

attribute sth to sth

– przypisywać coś czemuś

I **attribute** his shyness **to** his lack of self-confidence.

Jego nieśmiałość przypisuję brakowi pewności siebie.

B

back up

– *poprzec kogoś; zgodzić się*

No matter what you decide I will **back you up**.

Bez względu na to, co zdecydujesz, poprę cię.

I'm sure your parents will **back me up** on this.

Jestem pewien, że twoi rodzice poprą mnie w tej kwestii.

base on

– *opierać na*

What do you **base** your suspicions **on**?

Na czym opierasz swoje podejrzenia?

Her latest novel is **based on** a true story.

Jej najnowsza powieść jest oparta na prawdziwej historii.

be in for

– *spodziewać się (gdy coś kogoś czeka); mieć zagwarantowane (coś przykrego)*

You'll **be in for** real trouble if you don't tell me everything.

Będziesz miał duże kłopoty, jeśli nie powiesz mi wszystkiego.

Looks like we **are in for** a storm tonight.

Wygląda na to, że czeka nas burza dziś w nocy.

be off

– *zepsuć się (np. jedzenie)*

You didn't put the milk into the fridge and now **it's gone off!**

Nie włożyłeś mleka do lodówki i się zepsuło!

be on about

– *ględzić o; gadać bez końca*

Is he going on about his precious little daughter again?

Czy on znowu ględzi o swojej drogiej córeczce?

He's **been on about** Rome ever since he came back.

Odkąd wrócił, bez końca mówi o Rzymie.

be up

– *dziać się; być na rzeczy*

The moment I saw their faces I knew something **was up**.

W momencie, gdy zobaczyłam ich twarze, wiedziałam, że coś (się dzieje) jest na rzeczy.

Why are you so quiet, what's **up**?

Czemu jesteś taki cichy, co się dzieje?

be up for sth

– mieć ochotę, reflektować na coś; być zainteresowanym

Are you **up for** dinner with me tonight?

Masz ochotę na kolację ze mną dziś wieczorem?

She offered me a job but I'm not sure if I **am up for** it.

Zaproponowała mi pracę, ale nie jestem pewna, czy jestem nią zainteresowana.

be up to someone

– być czyjś zadaniem; zależeć od kogoś

It **is up to** you to feed and walk the dog.

Karmienie i wyprowadzanie psa należy do ciebie.

The colour of the walls in his room **is up to** him.

Wybór koloru ścian w jego pokoju to jego sprawa. (dosł. Kolor ścian w jego pokoju zależy od niego.)

be up to sth (capable)

– sprostać, podjąć; kombinować; porabiać coś

Are you sure he'll **be up to** the job?

Jesteś pewny, że on podjął temu zadaniu?

Don't trust him, he's always **up to** something.

Nie ufaj mu, on zawsze coś kombinuje.

What have you **been up to** since we last saw each other?

Co porabiałeś, odkąd się ostatnio widzieliśmy?

beat down

– zbić cenę

I managed to **beat him down** to 8,000 for the car!

Zbiłem jego cenę za ten samochód do 8 tysięcy!

beat someone up

– pobić kogoś

He's been **beaten up** by the woman's jealous husband and his mates.

Został pobity przez zazdrosnego męża tej kobiety i jego kolegów.

boss around / about

– dyrygować, rządzić się

Alison's husband will never make any decision himself, but whenever she does, he complains about being **bossed around**.

Mąż Alison nigdy nie chce sam podjąć żadnej decyzji, ale ilekroć ona to robi, on narzeka, że się nim dyryguje.

bottle up

– tłumić w sobie, nie dawać ujścia

There's a lot of **bottled up** anger in their relationship.

W ich związku jest wiele tłumionego gniewu.

break down

– *wyłamać; popsuć się, rozwalić się; podzielić, rozbić (na mniejsze części); załamać się*

We'd lost the house keys and had to **break** the door **down**.

Zgubiliśmy klucze do domu i musieliśmy wyważać drzwi.

Our car **broke down** in the middle of nowhere and we had to walk to the nearest garage.

Popsuł nam się samochód na pustkowiu i musieliśmy iść na piechotę do najbliższego warsztatu.

What do you call the enzyme that **breaks down** proteins?

Jak nazywa się enzym, który rozkłada białka?

After his wife had left him he **broke down** completely

Po tym jak opuściła go żona, kompletnie się załamał.

break into

– *zacząć nagle (coś robić); wybuchnąć (czymś)*

When she saw the bus coming she **broke into** a run.

Gdy zobaczyła nadjeżdżający autobus, zaczęła biec.

When she heard the news she **broke into** tears.

Gdy usłyszała wiadomość, wybuchła płaczem.

break into (crime)

– *włamać się, wdrzeć się*

Someone **broke into** my car last night and stole the stereo.

Ktoś włamał się wczoraj w nocy do mojego samochodu i ukradł radio.

break off

– *oderwać, odłamać (się); urwać, przestać mówić, przerwać*

The girl **broke off** a piece of baguette and put it in her mouth.

Dziewczynka odłamała kawałek bagietki i włożyła go do ust.

I dropped that mug on the floor and the handle **broke off**.

Upuściłem ten kubek na podłogę i odpadło mu ucho.

She suddenly **broke off** and looked around uneasily.

Urwała nagle i rozejrzała się wokół niepewnie.

One of the parties **broke off** the negotiations.

Jedna ze stron zerwała negocjacje.

We've decided to **break off** the engagement.

Zdecydowaliśmy się zerwać zaręczyny.

break out

– **wybuchnąć** (o ogniu, zamieszkach, chorobie, wojnie); **zacząć nagle, wybuchnąć** (czymś)

World War II **broke out** in 1939.

Druaga wojna światowa wybuchła w 1939.

He suddenly **broke out** laughing.

Nagle wybuchnął śmiechem.

break out of

– **wyrwać się z, uciec**

Six prisoners **broke out of** jail last night.

Sześciu więźniów uciekło z więzienia wczoraj w nocy.

break through

– **przebić się przez**

It was impossible to **break through** the crowd gathered around the stage.

Nie dało się przebić przez tłum zgromadzony wokół sceny.

After a while the sun **broke through** the clouds again.

Po chwili słońce znowu przebiło się przez chmury.

break up

– **przerwać, zerwać, rozstać się, rozpaść się; stłumić**

They had to **break up** the party because of the neighbours' complaints.

Musieli przerwać imprezę z powodu skarg sąsiadów.

I can't wait for school to **break up** for the summer.

Nie mogę się doczekać letnich wakacji (dosł. letniej przerwy w szkole).

The riot was **broken up** by the army.

Zamieszki zostały stłumione przez wojsko.

It's hard to believe that they've **broken up**, such a perfect couple!

Trudno uwierzyć, że oni zerwali, taka idealna para!

bring about

– **powodować, doprowadzić do**

I've no idea what **brought about** the whole misunderstanding.

Nie mam pojęcia, co spowodowało całe to nieporozumienie.

bring down

– **przewrócić, obalić (rządy, system)**

The army **brought down** the government.

Armia obaliła rząd.

bring up

– poruszyć, wspomnieć

Every time I see her she **brings up** the subject of her husband's successful career.

Zawsze, gdy się z nią widzę, porusza temat udanej kariery swojego męża.

bring up (child)

– wychowywać

He was **brought up** as a Catholic.

Został wychowany na katolika.

brush aside

– zlekceważyć

I thought it would have been safer if she'd stayed till the morning, but she **brushed** my worries **aside** and left.

Sądziłem, że byłoby bezpieczniej, gdyby została do rana, ale ona zlekceważyła moje obawy i wyszła.

brush off

– ignorować; zbyć, splawić kogoś

What is the point of me giving you advice if you **brush off** everything I say?

Jaki jest sens, żebym dawala ci rady, jeżeli ignorujesz wszystko, co mówię?

I tried to find out what was wrong but she just **brushed me off**.

Próbowałem dowiedzieć się, co jest nie tak, ale mnie zbyła.

brush up

– odświeżyć, podszlifować

I think I should **brush up** a bit on my Japanese before visiting Osaka.

Myszę, że powinienem podszlifować trochę swój japoński przed wizytą w Osace.

build up

– zgromadzić; narastać; wzmacniać

It took him nearly 20 years to **build up** such a big collection of clockwork trains.

Niemal 20 lat zabrało mu zgromadzenie tak dużej kolekcji kolejek.

We could feel the excitement **building up** in the crowd.

Czuliśmy narastające podniecenie tłumu.

You should take more exercise to **build up** your strength.

Powinieneś więcej ćwiczyć, żeby nabrać siły.

bump into

– *wpaść na, uderzyć w; natknąć się na, spotkać przypadkowo*

He braked too late and **bumped into** the car in front of him.

Za późno zahamował i uderzył w samochód jadący przed nim.

I **bumped into** your parents in the supermarket today. They say hello.

Natknąłem się dziś w supermarkecie na twoich rodziców. Przesyłają pozdrowienia.

bump up

– *zwiększyć znacznie, podbić*

If we **bump up** the prices we will lose customers.

Jeśli podbijemy ceny, stracimy klientów.

burn off

– *spalić (tłuszcz, kalorie)*

I go jogging every evening to **burn off** some calories.

Biegam co wieczór, by spalić trochę kalorii.

burst into

– *zacząć nagle, wybuchnąć*

I expected her to **burst into** tears or at least be really angry, but she just said: “– Fine.”

Oczekiwałem, że wybuchnie płaczem, albo przynajmniej będzie wściekła, ale ona powiedziała tylko: „W porządku.”

burst out

– *wybuchnąć (czymś)*

Nikki's a weird one, she very often **bursts out** laughing for no apparent reason.

Nikki to dziwaczka, bardzo często wybucha śmiechem bez żadnego widocznego powodu.

butter up

– *podlizywać się*

Don't **butter me up** – it won't work.

Nie podlizuj mi się – to nic nie da.

call at

– **zatrzymywać się (na danej stacji),
zawijać (do portu)**

This train **calls at** every station between London and Leeds.

Ten pociąg zatrzymuje się na każdej stacji między Londynem a Leeds.

call back

– **odzwonić, zadzwonić jeszcze raz**

I've got someone on the other line, can I **call you back**?

Mam kogoś na drugiej linii, mogę do ciebie oddzwonić?

call for

– **wołać o; wymagać, żądać;
zaapelować o**

The job of a watchmaker **calls for** particular precision.

Praca zegarmistrza wymaga szczególnej precyzji.

After the scandal the public **called for** the Prime Minister's resignation.

Po skandalu opinia publiczna zażądała rezygnacji premiera.

The chairman **called for** quiet, to no avail.

Przewodniczący zaapelował o ciszę, bez skutku.

call for (come)

– **wpaść po**

I left my umbrella in your house, can

I **call for** it this evening?

Zostawiłem u ciebie parasol, mogę po niego wpaść dziś wieczorem?

You have to pack tonight. Tomorrow I'll

call for you at 7 a.m. sharp.

Musisz spakować się dzisiaj. Jutro przyjadę po ciebie punktualnie o siódmej rano.

call forth (formal)

– **wywołać**

The news about his engagement to the princess **called forth** general amazement.

Wiadomość o jego zaręczynach z księżniczką wywołała powszechne zdumienie.

call off

– **odwołać**

Today's classes have been **called off** so we can go for a beer.

Dzisiejsze zajęcia zostały odwołane, więc możemy iść na piwo.